

Pozdravljeni devetošolci!

Današnje uro zopet malo ponovimo:

1. Dopolni in odgovori!

Organizmi ali _____ smo zgrajeni iz _____. Celice so zgrajene iz molekul.

Naštej vsaj tri molekule, ki gradijo celice!

Molekule so zgrajene iz atomov. Atomi, ki gradijo te molekule imenujemo

_____. Biogeni elementi so ogljik, vodik, kisik, dušik, kalcij, žveplo, fosfor,...

2. V celicah potekajo življenjski procesi. Kateri? _____

POVEŽI (trditve na levi poveži s procesi na desni)

izgradnja	Sinteza beljakovin
	Nastajanje novih molekul
razgradnja	Celično dihanje
	Hrana + kisik nastane energija + ogljikov dioksid + voda
	Poteka v mitohondrijih
	Poteka v ribosomih

3. Prečrtaj nepravilno!

4. V atmosferi Zemlje pred štirimi milijardami let so se nahajali:

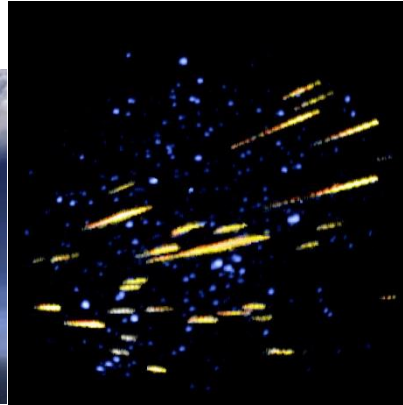
KISIK, AMONJAK, OGLJIKOV DIOKSID, DUŠIK, VODIK, METAN, VODNA PARA.

Zemljo je obdajala debela ozonska plast. DA NE

Ni bilo ozonske plasti, ki bi varovala pred sevanjem iz vesolja. DA NE

Sonce je svetilo hladneje in svetleje. DA NE

Vodo so prinašali meteorji in kometi. DA NE

(Kozmična telesa okoli Sonca. Nekaterim uspe prečkati tirnice Zemlje in zaidejo v Zemljino ozračje. V sebi imajo led. Veliki so od prašnih delcev do premera skale – nekaj metrov) Meteorji so videti kot žareča pika, kometi imajo rep.

5. Obkroži pravilno! Kaj trdi evolucijska teorija?

- A) Življenje na Zemlji se nenehno spreminja v dolgih časovnih obdobjih.
- B) Življenje na Zemlji se ne spreminja.
- C) Življenje na Zemlji se spreminja v zelo kratkih časovnih obdobjih.

6. Kdo je oče evolucijske teorije?

7. POVEŽI!

Genotip	Dedni material in lastnosti, ki se izrazijo zaradi vpliva okolja.
Fenotip	Genski material, ki ga podedujemo od staršev.

Genotip je pri potomcih pri spolnem razmnoževanju	ENAK
Genotip je pri potomcih pri nespolnem razmnoževanju	RAZLIČEN

8. Kako imenujemo organizme iste vrste, ki živijo na določenem prostoru v istem času?

9. Naštej spoznanja, na katerih temelji današnja evolucijska teorija!

1. _____, 2. _____

3. _____ 4. _____

10. Kako poteka spolno razmnoževanje?

Kaj se dogaja pri nastanku spolnih celic?

Zakaj se dedni material pri spolnem razmnoževanju spreminja?

V prejšnji uri smo ugotovili, da se pri nastajanju spolnih celic (mejozi) zaradi prekržavanja kromosomov, dedni material spremeni. Po oploditvi, združitvi dveh spolnih celic, se »skombinira« nov dedni material novonastalega osebka.

Danes nas zanima, zakaj so tudi organizmi, ki se razmnožujejo nespolno različni med seboj. Pri podvojevanju dednega materiala (pri mitotizi in pri mejozi) lahko pride do napake pri podvojevanju.

MUTACIJE so napake, oziroma spremembe dednega materiala

Dejavniki, ki vplivajo na spremembo dednega zapisa (DNK) :

- *Kemijski dejavniki (kemikalije v okolju)*
- *Biološki dejavniki (sprožijo jih drugi organizmi v nas; bakterije, virusi, drugi zajedalci)*
- *Fizikalni dejavniki (sevanja*
- *)*

Mutacije so lahko nevtralne, to so majhne spremembe, ki sicer povzročijo spremembe osebka in posledično vrste.

Mutacije so lahko škodljive in jih vidimo kot bolezni.

Mutacije so lahko koristne, zaradi novo nastalih lastnosti, lahko nekateri organizmi lažje preživijo v danem okolju. To jim daje prednost v naravnem izboru.

Te mutacije povečajo raznolikost med organizmi (variabilnost).

Mutacije na telesnih celicah povzročajo spremembe na osebku in se ne dedujejo. Vplivajo pa na vrsto - boj za obstanek. (Znaš obrazložiti?)

Mutacije na spolnih celicah se dedujejo.

MI SMO VSI MUTANTI. (razloži)

DZ stran 62, naloga 10, 11!

Bodi uspešen! LP Alenka Malešič